

- (31) E. JANS en K. TINDEMANS, Dora Van der Groen (Kritisch Theater Lexicon 16), Brussel, 1998.
- (32) Het komische duo Cois en Jef Cassiers
- (33) De legendarische Mathilde uit "Schipper naast Mathilde".
- (34) 1923-1997
- (35) 1926-2002
- (36) De Belgische film, Gent-Amsterdam, 1999, p. 423.
In 2005 uitgebracht op DVD.
- (37) †2006;
P. ANTHONISSEN, Senne Rouffaer (Kritisch Theater Lexicon), s.l., 1996.
- (38) De Belgische film, p. 446.
- (39) De Belgische film, p. 619.
- (40) De Belgische film, p. 422.
- (41) Pseudoniem van Annie Peters; 1927-2003
- (42) Voornaam niet teruggevonden
- (43) Afb. in T. BROUWERS, op. cit., blz. 173.
- (44) Afb. van de affiche in T. BROUWERS, op. cit.; de toegangsprijzen bedroegen 65, 55, 45, 35, 25, 15 en 10 frank!

HENRI-LOUIS BERGHMAN,

vriend en notaris van de koning (1854-1919)

door **Ivan VAN HYFTE**

In zijn boek "Leopold II, koning-bouwheer" haalt Piet LOMBAERDE volgende anekdote aan. Wanneer potentiële kopers hun kandidatuur indienden voor een lap grond aan één van de twee squares, langs de Koninginnelaan, waren het baron GOFFINET (1), ingenieur DEMEY en notaris BERGHMAN die, in de keuze van de kandidaten, de belangrijkste tussenpersonen waren. De rest deed Leopold II zelf; hij liet soms aanvragen onbeantwoord...

Wie is nu die notaris Berghman? Geboren op 18 maart 1854 in het West-Vlaamse Oekene bracht deze zoon van Ludovicus BERGHMAN en Theresia MESSEYNE het tot notaris en werd in 1884 benoemd te Oostende.

Naast zijn vele "alledaagse" (2) verkoopakten – de kranten van toen staan vol van zijn notariële advertenties -, trad hij ook op in naam van de Stad. Op 28 mei 1896 passeerde hij een akte voor uitgerekend baron GOFFINET (hier als mandataris van de Koning en het Schepencollege) waarbij twaalf hectares het eerste onroerend geschenk werden van Leopold II aan Oostende (3). Toen de Koning, in de omgeving van zijn chalet, heel wat kleine, private eigendommen wilde opkopen (4), waren de ontevreden eigenaars weinig geneigd in te gaan op die "caprices de la Liste Civile" (5). BERGHMAN werd dan maar belast met moeilijke onderhandelingen. In opdracht van de Koning weliswaar...

Ook voor onteigeningplannen deed de Stad een beroep op 's Konings trouwe medewerker. Sommige van die notariële Berghman-constructies waren complex van aard. De onteigende terreinen deelde hij in drie categorieën in. Zij die voor rekening waren van de Civiele Lijst, zij die verworven waren voor de "Fondation de la Couronne" en tenslotte zij die gekocht werden met het geld van diezelfde Stichting, waarvan de Koning het vruchtgebruik had. Congolese fondsen zullen hier wel een welgekomen ondersteuning tot financiering geweest zijn.....

Voor de onteigening van het blok Chaletstraat-Warschastraat-Koninginnelaan- Koersenlaan (toen Avenue des Courses) was het ook BERGHMAN die het plan ontwierp. RANIERI noemt hem in haar geciteerde werk (p. 246) een “prête-nom du Roi” (stroman).

Oorspronkelijk had hij zijn notariële studie in de Christinastraat nr. 18 waar hij samen met zijn echtgenote, Marie-Antoinette VAN SEVEREN (6), en hun eerste kleine (7) woonde.

In de Almanach du Commerce et de l'Industrie van STRACKÉ (1897) vinden we hem terug op het nummer 149 (8) van de Van Iseghemlaan waar hij bleef wonen tot aan zijn dood in 1919.

Ik heb (heel) sterk het vermoeden dat hij dit neo-classicistisch herenhuis zelf liet bouwen (9). Velen onder ons hebben dit pand gekend als “Huize Monaco”. Alhoewel gesloopt in 2004 voor nieuwbouw, herinner ik me nog het souterrainvenster, de zware, rechthoekige erker met Corinthische pilasters en de dubbele fraai uitgewerkte deur langswaar later de volgende koper, advocaat en schepen van de Stad Leo PORTA, zijn huis verliet.

Ook zijn zoon, Ferdinand Jozef, heeft er gewoond tot aan zijn overlijden op 13 november 2000. Nadien deed de sloophamer zijn werk....

* * *

Dinsdag 6 maart 2007. In mijn zoektocht naar BERGHMAN vraagt de vriendelijke opzichter van het oude kerkhof aan de Nieuwpoortsesteenweg mij of ik regenlaarzen bij me heb. De regen weet van geen ophouden wanneer ik perk 8, rij 8, graf 20 moeizaam vind. Sépulture de la famille Berghman-Van Severen. Voor de rest geen herinnering aan de “Ridder in de Leopoldsorde”, de “Syndic de la Chambre des Notaires” of ‘Lid van de Kerkfabriek Sint-Jozefsparochie” zoals er op de rouwbrief (10) staat.

Ik droom weg in de tijd, bijna 88 jaren geleden, toen op 18 oktober 1919 een konink-lijke notaris, na 65 levensjaren het begaf... Hij overleefde zijn meester nog 10 jaar... Werd hij vaak door hem op diens Chalet ontvangen? Dineerde hij met grote bezoekers? Of zag hij hem in de loge van zijn parochiale (Koninklijke) kerk tijdens de zondagsmis?...Hoe was zijn relatie met BEERNAERT? Hoe ging hij om met boze, onteigende eigenaars in de Chaletstraat?.....

Hier eindigt opnieuw een Oostends-leopoldistisch hoofdstuk. Nog niet helemaal want mijn blik valt op een sticker die het hoofd van de begraafplaatsen, dhr. VERWAERDE, heeft laten aanbrengen: “bij besluit van de burgemeester, nr. 290 van 7 september 2006 maakt die concessie het voorwerp uit van terugname”. De herinnering aan BERGHAN is er nog...

(met dank aan dhr. R. TIMMERMANS)

Verwijzingen

- (1) Auguste en Constant GOFFINET waren tweelingbroers die meer dan twintig jaar het ingewikkelde beheer van de goederen van Leopold II op zich namen. Allebei waren ze regelmatig minister en kolonel van de Burgerwacht. August, de stroman en Constant daarenboven intendant van de Civiele Lijst.
- (2) I. VAN HYFTE “Uitgaven voor een begrafenis in 1885”, in: De Plate, 1997, pp. 73-75.
- (3) Ville d'Ostende, Bulletin Communal, année 1896, p. 178-180.
- (4) L. RANIERI, Léopold II urbaniste, p. 249.
- (5) L. RANIERI, op. cit., p. 241.
- (6) ° Gent, 15 juni 1859.

- (7) Later is daar nog een tweede meisje bijgekomen:
- BERGHMAN Marie Louise ° Oostende, 11 december 1892
+ 25 oktober 1932
X Oostende, 31 maart 1928
met Charles Auguste MICHELATTI
BERGHMAN Jeanne Marie ° Oostende, 04 november 1898
X Oostende, 10 december 1920
met Albert BROQUET
- (8) Dit nummer is in de loop de jaren gewijzigd en kan voor verwarring zorgen:
- Kiezerslijst Oostende 1902 geeft nr. 151 op.
- Annuaire Pilaeis 1908-1909 : nr. 151.
- Annuaire Lacour-Bourgoignie 1913: nr. 143.
- Annuaire Mertens en Rozez 1913: nr. 147.
- Kiezerslijst Oostende 1925-1926: nr. 145.
- (9) Heel werkwaardig is dat, uitgerekend op deze bouwgrond, reeds van 1880 tot 1891 het eerste Oostendse panorama er stond. 1279 m² groot, 16-hoekig, ijzeren gebinten: historicus Daniël FARASYN wist er in De Plate van 1980, pp. 40-44 reeds alles van.
Sla er ook even Louis DELBOUILLE op na in zijn "Note sur les terrains domaniaux d'Ostende" (1875).
Het was notaris BERGHMAN himself die, kort na de afbraak (oktober 1891), het terrein en de aanpalende grond van Bloc 25 verkocht. De rest laat zich raden.....
- (10) Collectie rouwbrieven V.V.F. Oostende.

INDEX 2006

Traditiegetrouw publiceert "De Plate" voor de geïnteresseerde lezers een inhoudstafel & indices op het voorbije jaar.

U kunt ze bestellen door € 3,75 te storten op rekening 380-0096662-24 van De Plate met de vermelding "Index 2006". De index verschijnt in de loop van de maand april.